

Выступ на мітынгу 7 лістапада 1990 года на плошчы Леніна ў Мінску

Паважаныя суайчыннікі, паважаная грамада! Мы сёння падлічылі, што калі б на працягу 20-га стагоддзя, на працягу ўсяго часу, калі Беларусь была анэксіравана ў склад Расійскай імперыі, калі б на працягу гэтых 73 гадоў мы былі б свабодным народам і нармальна разьвіваліся б, як і ўсе еўрапейскія народы, — нас было б у нашых этнічных межах 50 мільёнаў чалавек. Скажыце, калі б не было бальшавізму, сталася б такое, што мы былі б у такім гаротным стане, што нашае насельніцтва за 50 гадоў не павялічвалася з 1945 году — як было 10 мільёнаў, так і засталася? Гэта значыць, што наш народ перастаў разьвівацца, ён спыніўся, яго спыніла камуністычная гільяціна.

Успомнім 1917 год, 18-ты, 19-ты, 20-ты — грамадзянскую вайну, калі знішчаны былі мільёны людзей. Скажыце, калі б не было бальшавікоў, магло б такое здарыцца з нашым народам?

У кожным народзе цвітаюць нацыі зьяўляецца інтэлігенцыя, лепшыя сыны народа. У 20-х, 30-х, 40-х гадох на катарзе, у Курапатах, у Сяляпінскім лесе мы згубілі большасць нашай нацыянальнай інтэлігенцыі. Скажыце, калі б не было бальшавікоў, магло б такое здарыцца?

Корміць нас усіх нашае сялянства, рукі сялянскія кормяць наш народ. Куды дзелася нашае сялянства ў 30-тыя гады? Яно пайшло на Калыму, яно пайшло ў Варкуту, у Курапаты. Мы згубілі мільёны нашых сялянаў, цяпер мы не можам пракарміць самі сябе. Скажыце, калі б не было бальшавікоў, магло б такое здарыцца?

Вы ведаеце, што наш народ у вялікай вайне згубіў кожнага чацьвертага чалавека, але калі б не было сацыялістычнай ідэі, якая ішла з усходу пад знакам сярпа і молата, і фашысцкай ідэі, якая ішла пад знакам свастыкі, і калі б яны не згаварыліся і не распалілі сусветны пажар і ўключылі нас у сусветную мясарубку, то, скажыце, каб не было гэтай ідэі, каб не было гэтага бальшавізму, — здарылася б такое злачынства ці не?

Цяпер нашае жыццё горшае з кожным днём. Пяць гадоў нам гавораць пра перабудову, пяць гадоў пераходзяць да рынку, пяць гадоў нас кормяць абяцанкамі, а мы бяднеем з кожным днём, таму што адбываецца абрабаваньне ўсяго народу. У верхніх эшалонах улады стараюцца перавесць дзяржаўную ўласнасць той дзяржавы, аб якой яны марылі, у сваю прыватную ўласнасць. Яны ствараюць свае банкі, яны ствараюць свае асацыяцыі. Такім чынам яны рабуюць усю нашу рэспубліку, усе нашыя рэспублікі і ўвесь наш народ.

У другім плане рабуе нас ніжняя наменклатура: усялякія загадчыкі базаў, усялякія начальнікі, усялякія апаратчыкі — гэта ёсьць мафія. Кіраўніцтву даюць дэфіцыты, і яно нас абірае да ніткі. Гэта яны стварылі пустыя паліцы ў магазінах. І да таго часу, пакуль не абяруць нас канчаткова, пакуль яны ўсю ўласнасць не забяруць у свае рукі, пакуль не здзяруць з нас усё — і нашу ўласную скуру, — да таго часу яны да рынку ня пойдучь, таму што тады прыйдзеца дзяліцца з намі, а яны гэтага ня хочучь. Тады можа апынуцца так, што яны забяруць усё нашае багацьце, усё тое, што мы ствараем сваімі рукамі, і мы пойдзем, як жабракі, у іхні рынак прасіцца на работу да новых камуністычных бонзаў і фабрыкантаў, якія змогуць і выкінуць свае партыйныя білеты, бо яны ім ужо будуць непатрэбныя.

Вось у чым розьніца паміж пазіцыяй Народнага Фронту і балбатуноў-камуністаў, якія ўжо пяць год балбочуць у Вярхоўным Савеце, у Прэзідэнцкім Савеце аб пераходзе да рынку.

Мы ставім задачай разьдзяліць уласнасць паміж народамі, даць яе народу, а ня той шайцы, якая з 1917-га года захапіла ўладу, панарабіла бронзавых балванаў, моліцца ім і абдурвае народ.

І трэцяя абдзіралаўка. Гэта імперыя, гэта Савецкі Саюз, які абдзірае ўсе рэспублікі, які абдзірае наш народ, нашу Чарнобыльскую краіну. Што мы атрымалі ад іх з-за Чарнобыля? Мы не атрымліваем належную кампенсацыю, мы аддаем усё, што ўтвараем сваімі рукамі, таму што мы ня маем свабоды, мы ня маем суверэнітэту, мы ня маем незалежнасьці, мы ня маем сваіх нацыянальных банкаў, свае валюты, свайго войска. Мы ня маем нічога. Мы маем Чарнобыль і свае рукі. Таму — пакуль ня будзе

незалежнасьці, мы ніколі не падымемся з каленяў. Самае важнае нам цяпер — атрымаць незалежнасьць ад гэтае імперыі. Калі мы будзем мець незалежнасьць, тады распадзецца і гэтая партыя, якая нас цяпер абірае да ніткі.

Паважаныя землякі! Тут перад намі адбыўся запланаваны мітынг партакратыі, якую прывезлі сюды ледзь не пад аховай у аўтобусах і адвезьлі адсюль. Яны пакінулі каля свайго ідала дары, кветкі. А між іншым, за ўсю гісторыю чалавецтва, не было больш крывавай, больш злавеснай фігуры, чым Ленін. Гэтых ідалаў — сотні тысяч, ад гіпсавых да бронзавых, на нашай зямлі. Гэта зьдзек над нашым народам. Але мы — народ цывілізаваны, мы не будзем зьнішчаць гэтыя помнікі, як баяцца вось тут людзі ў шынялях, якія абараняюць гэтае пудзіла. Мы ня будзем яго рушыць, мы — цывілізаваны народ.

Ведаючы, што камунізму прыходзіць канец, ведаючы, што камунізм пакінуў пасля сябе свае адзнакі, для таго, каб нашы нашчадкі памяталі і паказвалі наступным нашчадкам, — вось што такое камунізм і да чаго ён прыводзіў — мы гэтыя помнікі ня будзем зьнішчаць. Мы іх пакінем, каб. глядзелі ўнукі і праўнукі. Мы іх зьвязем у адно мейсца, мы зробім запаведнік для іх. І не аднаму з іх не адкруцім галавы. Яны будуць пры сваіх галовах.

Шаноўная грамада! Людзі, якія былі перад намі, — хіба яны ня ведаюць, у якую кроў, у якое злачынства ўпіхнулі нас бальшавікі, у якое злачынства ўпіхнуў нас гэты чалавек, які стаіць тут у бронзе? Але яны яму панеслі кветкі. За што — кветкі? Ці варты ён кветкаў? Таму мы думаем, што народ, які сабраўся тут, павінен яму аддаць яго дары: гэта ГУЛАГ, гэта НКВД, гэта расстрэлы, гэта нянавісьць, якую ён прынёс, гэта бедната. Аддаць тую фуфайку, якая была ў 30-х гадох ледзь не нацыянальным адзеннем савецкага чалавека... Мы павінны яму зараз вярнуць гэтыя дары. Вернем, што ён нам пакінуў; пакінем яму, хай радуецца.

Я прашу, шанюўныя землякі, зрабіць калідор, даць магчымасьць прайсьці людзям і аддаць дары Уладзіміру Ільчу. Паважаная міліцыя, прашу зрабіць калідор зь міліцыі, якая прапусьціць дары. Я заклікаю вас! Калідор будзе зроблены для дзесяці чалавек. Я прашу народных

дэпутатаў перадаць, што палкоўнік Срыбны павінен зрабіць калідор для пропуску дароў Леніну.

(Просьба да міліцыі ўтварыць калідор паўтараецца некалькі разоў).

(Канфлікт на пл. Леніна).

Міліцыя, я заклікаю вас не ўдзельнічаць у канфлікце! Не ідзіце на правакацыю! Міліцыя, вы будзеце адказныя за канфлікт перад помнікам! Міліцыя, спыніце канфлікт!..

Паважаная грамада, заклікаю вас вярнуцца на плошчу, хай яны займаюцца самі сваім Леніным. Заклікаю назад, кідайце яму свае пудзілы і вяртайцеся назад! Камуністычныя падонкі пусьцілі ў ход ОМОН ў той час, калі людзі пачалі адыходзіць! Ніхто іх ня рушыў, але яны ішлі ззаду і білі па сьпінах! Вось іх аблічча! Але мы будзем стаяць спакойна. Прыйдзе час — і яны атрымаюць сваё.

Вяртаемся назад. Няхай Ленін застаецца са сваім ГУЛАГам, а мы будзем размаўляць аб сваіх праблемах. Вяртаемся назад, на плошчу і будзем патрабаваць, каб 7 і 8 лістапада не былі больш сьвяточнымі днямі. Яны павінны быць будзённымі днямі. Наш народ будзе сьвяткаваць народныя сьвяты, а ня сьвяты бальшавізму. Таму мы лічым, што сёньня — апошні мітынг, прысьвечаны гэтай даце, і мы больш ня будзем сьвяткаваць угодкі гэтага крывавага часу. У балтыйскіх краінах ужо ніхто не сьвяткуе; толькі танкі ходзяць, а ўвесь народ займаецца сваімі справамі. Там будуць сьвяткаваць свае сьвяты: народныя, хрысьціянскія, у кожнай краіне свае.

У нас ёсьць таксама свае сьвяты. Гэта 25 сакавіка — дзень незалежнасьці Беларусі. І мы будзем яго сьвяткаваць таксама, і гэтую плошчу мы пераймянем у плошчу Незалежнасьці. І гэты праспект мы пераймянем — у праспект Францішка Скарыны... І пройдзе няшмат часу — ня будзе ў нас вуліц Кнорынаў, Мясьнікянаў і ўсіх астатніх, якія расстрэльвалі і забівалі наш народ. Тады, калі мы ўсе ўстанем, як адзін, мы гэта зробім. А гэты час ужо пачаўся!